

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
UPIMAJI WA KITAIFA WA DARASA LA NNE**

02

MAARIFA YA JAMII

Muda: Saa 1:30

Mwaka: 2022

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A na B zenye jumla ya maswali **manne (4)**.
2. Jibu maswali **yote** katika kila sehemu.

SEHEMU A (Alama 28)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

1. Jibu kipengele cha (i) – (viii) kwa kuchagua herufi ya jibu sahihi na kuaandika katika kisanduku.
 - i) Ni tukio gani la kihistoria lilitokea Tanganyika tarehe 9/12/1961?
 - A. Azimio la Arusha
 - B. Muungano wa Tanganyika na Zanzibar
 - C. Uhuru wa Tanganyika
 - D. Tanganyika kuwa Jamhuri []
 - ii) Zifuatazo ni faida za ngoma za asili **isipokuwa**:
 - A. Kuendeleza utamaduni
 - B. Kupata hamasa ya kufanya kazi
 - C. Kupata zawadi mbalimbali
 - D. Kufanya mwili kuwa na afya []
 - iii) Lugha, mipaka, utamaduni na Serikali kwa pamoja huunda:
 - A. Taifa B. Jamhuri C. Bara D. Raia []
 - iv) Yupi ni msimamizi mkuu wa shughuli za Serikali katika Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania?
 - A. Spika B. Rais C. Waziri mkuu D. Makamu wa Rais []
 - v) Yupi kati ya marais wa Tanzania alihusika katika kuanzishwa kwa Muungano katika ya Tanganyika na Zanzibar?
 - A. Dkt. Jakaya M. Kikwete C. Samia Suluhu Hassan
 - B. Benjamin W. Mkapa D. Mwl. Julius K. Nyerere []
 - vi) Kundi lipi hujumuisha familia ya watoto yatima?
 - A. Mama na watoto C. Watoto bila Ndugu
 - B. Watoto bila wazazi D. Watoto wa mtaani []
 - vii) Zifuatazo ni aina za ukabaila zilizokuwepo Tanzania, **isipokuwa**:
 - A. Umwinyi B. Ubugabire C. Nyarubanja D. Ujamaa []
 - viii) Mfumo upi wa uzalishaji mali ambao jamii zote zimepitia?
 - A. Ubepari B. Ujamaa C. Ujima D. Ukabaila []

2. Jibu kipengele cha (i) – (vi) kwa kuoanisha matumizi ya kifaa kinachotumika kufanya usafi maeneo ya shule katika **Fungu A** na aina ya kifaa husika katika **Fungu B**.

Fungu A	Herufi	Fungu B
i) Kukata miti mikubwa na matawi		A. Dekio
ii) Kupunguza matawi ya miti		B. Shoka
iii) Kupalilia		C. Fyekeo
iv) Kukusanya takataka		D. Jembe
v) Kubeba takataka		E. Toroli
vi) Kuondoa tandabui		F. Fagio
		G. Panga
		H. Reki

SEHEMU B (Alama 22)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

3. Soma kifungu cha habari kifuatacho kisha jibu maswali yanayofuata kwa kuandika jibu sahihi katika nafasi iliyoachwa wazi.

Wilaya yetu ina utajiri mwingi unaotokana na maliasili tulizonazo. Maliasili hizi huwezesha kufanyika kwa shughuli nyingi za kiuchumi ambazo huingizia wilaya yetu fedha nyingi. Tuna mto na bahari ambapo samaki huvuliwa kwa ajili ya chakula na biashara.

Uvuvi wa kwenye mto huitwa uvuvi wa maji baridi na samaki wake huitwa samaki wa maji baridi. Uvuvi unaofanyika baharini huitwa uvuvi wa maji chumvi na samaki wake huitwa samaki wa maji chumvi. Uvuvi huwapatia wakazi ajira na fedha. Njia mbalimbali hutumika katika uvuvi kutegemea eneo na aina ya samaki. Kuna uvuvi wa kutumia nyavu au ndoano.

Wavuvi wanaotumia wavuhupata samaki wengi zaidi kuliko wale wanaotumia ndoano. Wavu ukiwa na matundu madogo huwa na athari kwani huvua samaki wakubwa na wachanga. Samaki wachanga wakivuliwa eneo hilo litakosa samaki siku za baadae.

Maswali:

- i) Rasilimali zina faida gani? _____
- ii) Taja faida moja ya uvuvi _____
- iii) Ni aina gani ya samaki huvuliwa katika mto? _____
- iv) Ni aina ipi ya uvuvi hufanyika baharini? _____

- v) Ni athari ipi husababishwa na uvuvi wa samaki wachanga? _____
 - vi) Ni njia ipi ya uvuvi hutupatia samaki wengi? _____
 - vii) Ipi ni athari ya kuvua samaki kwa kutumia wavu wenye matundu madogo? _____
4. Wanafunzi wa Darasa la Nne walitakiwa kuchora ramani ya shule yao. Ni vipengele vipi vya ramani wanapaswa kuzingatia wakati wa kuchora ramani? Bainisha vipengele vine: